

Uwagi Związku Gmin Wiejskich RP w sprawie propozycji rozdysponowania środków z Funduszu Inwestycji Samorządowych, który zostanie utworzony uchwałą Rady Ministrów.

I. Uwagi odnoszące się do zaproponowanego algorytmu.

- 1. Postulujemy o wyłączenie z algorytmu ustalania wskaźnika zamożności poszczególnych gmin, o którym mowa w pkt 6 ppkt 2 Algorytmu podziału środków, części oświatowej subwencji ogólnej.**

Naliczanie cz. oświatowej subwencji ogólnej ma ścisły związek z realizacją zadań oświatowych przez gminę, której wartość jest zależna od liczby uczniów i zakresu usług edukacyjnych. Gminy wiejskie często prowadzą nie tylko przedszkola czy zwykłe szkoły podstawowe, ale w wielu przypadkach są organem prowadzącym szkół podstawowych i średnich mistrzostwa sportowego, szkół dwujęzycznych, szkół branżowych czy liceów ogólnokształcących, również kształcą dzieci zamieszkałe w gminach sąsiednich. Gminy są również zobowiązanymi do przekazywania dotacji podmiotom zewnętrznym prowadzącym edukację dzieci na jej terenie. Dlatego planowana na rok 2020 subwencja oświatowa w przeliczeniu na 1 mieszkańca waha się w gminach od 367 zł, w gminie Wysokie Mazowieckie, do 2264 zł w gminie Koszarawa, przy średniej w kraju wynoszącej 788 zł. **Zatem cz. oświatowa subwencji ogólnej nie ma nic wspólnego z wyrównywaniem czy uzupełnianiem dochodów gmin, tym bardziej, że subwencja ta w znacznej mierze nie pokrywa kosztów prowadzenia edukacji w gminach oraz w sytuacji gdy wszystkie gminy dopłacają do funkcjonowania oświaty.** Uwzględnienie subwencji oświatowej w obliczaniu wskaźnika zamożności prowadziłoby w wielu gminach do błędnej oceny poziomu dochodowości gmin, które realizują zwiększone zadania oświatowe a tym samym przyznany poziom dofinansowania do inwestycji byłby dla nich krzywdzący.

- 2. Zważywszy na pkt. 1 oraz fakt, że gminy z obszarami wiejskimi ponoszą znacznie wyższe koszty obsługi mieszkańców oraz realizację inwestycji liniowych w obszarach wiejskich ze względu na niższą gęstość zaludnienia i zwiększony obszar gmin, które częściowo rekompensuje cz. uzupełniająca subwencji wyrównawczej, proponujemy aby wskaźnik zamożności gmin, o którym mowa w pkt 6 ppkt 2 Algorytmu podziału środków, był obliczany w oparciu:**

o planowane dochody podatkowe powiększone o subwencję wyrównawczą w części podstawowej oraz cz. równoważącą subwencji ogólnej na rok 2020 pomniejszone o wpłatę gminy do budżetu państwa na ten rok.

- 3. Z uwagi na rozmiar skutków pandemii covid-19 oraz niezbędne potrzeby inwestycyjne gmin z obszarami wiejskimi postulujemy o podwyższenie do 1 mln zł kwoty dolnego pułapu, o którym mowa w pkt 6 ppkt 5 i 6 Algorytmu podziału środków, dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Kwota 1 mln zł dla gmin najuboższych ekonomicznie stanowiłaby znaczny bodziec rozwojowy w lokalnym wymiarze przeciwdziałania skutkom pandemii i wychodzenia z kryzysu.**

II. Uwagi generalne do propozycji utworzenia Funduszu Inwestycji Samorządowych.

1. Należy dostrzec pozytywny kierunek działania rządu i przeznaczenie realnej pomocy finansowej dla samorządów, równoważącą zarówno skutki bezpośrednie pandemii, jak i pośrednie w dłuższym wymiarze czasowym.
2. Zastosowanie sposobu wyliczania „pomocy” przy użyciu algorytmu rachunkowego, bez rezerw i niedookreślonych „szczególnych przypadków” jest krokiem właściwym w zakresie sprawiedliwego rozdziału środków pomocy.
3. Naszym zdaniem pomoc powinna być jednak ukierunkowana przede wszystkim na wspomaganie jednostek pozostających w najgorszej (najsłabszej) kondycji finansowej. Tutaj generalnym czynnikiem decydującym o rozdziale winien być aktualny stan budżetów danej JST. Zatem rozdział powinien uwzględniać poziom nadwyżki operacyjnej JST, najlepiej nadwyżki netto.

Z upoważnienia Przewodniczącego ZGWRP

Leszek Świętalski, sekretarz generalny ZGWRP